

පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව - උතුරු මැද පළාත
 மாகாணக் கல்வித் திணைக்களம் - வட மத்திய மாகாணம்
 DEPARTMENT OF EDUCATION – NORTH CENTRAL PROVINCE

ලේඛන
 10

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2022

ලකුණු දීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය I

01.	(4)	11.	(2)	21.	(1)	31.	(1)
02.	(3)	12.	(2)	22.	(1)	32.	(3)
03.	(2)	13.	(3)	23.	(2)	33.	(1)
04.	(2)	14.	(2)	24.	(4)	34.	(2)
05.	(1)	15.	(3)	25.	(4)	35.	(3)
06.	(4)	16.	(4)	26.	(2)	36.	(2)
07.	(4)	17.	(3)	27.	(2)	37.	(2)
08.	(4)	18.	(4)	28.	(1)	38.	(1)
09.	(4)	19.	(2)	29.	(4)	39.	(2)
10.	(2)	20.	(1)	30.	(2)	40.	(3)

(ලකුණු 1 × 40 = 40)

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය II

01. (i) තනි ව්‍යාපාර / කේවල ස්වාමි ව්‍යාපාර / තනි පුද්ගල ව්‍යාපාර (ලකුණු 02)

වාසි	අවාසි
<ul style="list-style-type: none"> ★ ස්වාධීනව තීරණගත හැකි වීම ★ ලාභ තනිව භුක්ති විදිය හැකි වීම ★ පහසුවෙන් ආරම්භ කළ හැකි වීම ★ නෛතික බලපෑම අඩු වීම <p style="text-align: center;">(වාසි 01 - ලකුණු 01)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ★ පාඩු තනිව විදදරාගැනීමට සිදුවීම ★ තනි තීරණ අසාර්ථක වීම ★ නෛතික පුද්ගලභාවයක් නොමැති වීම ★ අඛණ්ඩ පැවැත්මක් නොමැති වීම ★ වගකීම අසීමිත වීම <p style="text-align: center;">(අවාසි 01 - ලකුණු 01)</p>

(iii) (අ) අවස්ථාවක් : ප්‍රධාන ආර්ථික මධ්‍යස්ථානයට ආසන්නව පිහිටීම (ලකුණු 1/2)
 ශක්තියක් : කෘෂිකර්මය පිළිබඳ උපාධිධාරිතියක් වීම (ලකුණු 1/2)

(ආ) තරඟකරුවන්, රජය, සැපයුම්කරුවන් (ලකුණු 01)

(iv) (අ) භූමිය, ශ්‍රමය, ප්‍රාග්ධනය, ව්‍යවසාය (ලකුණු 01)

(ආ) භූමිය - ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යන ඉඩම
 ශ්‍රමය - සුපරීක්ෂක, සේවකයන්
 ප්‍රාග්ධනය - මුදල්, උපකරණ
 ව්‍යවසාය - ශ්‍රීමති නිෂ්පාදන සාධක මෙහෙයවමින් ව්‍යාපාරය කරගෙන යාම

(ලකුණු 1/2 × 2 = 01)

(v) ඔව්

අයිතිකරුගේ සම්පූර්ණ නමින් ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන නොයන බැවින් අදාළ පළාත් සභා ව්‍යාපාර නාම ප්‍රඥප්තියට අනුව නාමය ලියාපදිංචි කළ යුතුය.

(ඉරි ඇඳි පද අනිවාර්ය වේ.) (ලකුණු 02)

(vi) වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම්

+500 000 = +500 000

(මුදල්) (ප්‍රාග්ධනය) (ලකුණු 02)

(vii) මුදල් පොත - ලදුපත, වවුචරය (ලකුණු 02)
 බැංකු ගිණුම - බැංකු ප්‍රකාශය, පිළිපත, අගරූපත් නිවේදනය

(viii)

හර

මුදල් ගිණුම

බැර

දිනය	ල අ	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	ව අ	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
2021.01.01		ප්‍රාග්ධන ගිණුම (ල. 1/2)		5 950	01.02		උපකරණ ගිණුම		200 000
				(ල 01)	01.02		බිජ ගැණුම්		50 000
					01.02		කොම්පෝස්ට්		50 000
					01.03		බැංකු ගිණුම		5 000
					01.04		ජල බිල්පත් ගිණුම		3 000
					01.05		ගෙනඒමේ වියදම්		5 000
					01.07		සේවක අත්තිකාරම්		7 000
					01.07		ශේෂය ප/ගෙ (ල 1/2)		180 000
					500 000				500 000
01.08		ශේෂය ඉ/ගෙ		180 000					

(ix) ජංගම වත්කම් - මුදල් ශේෂය, බැංකු ශේෂය
 ජංගම නොවන වත්කම් - උපකරණ, ඉඩම (ලකුණු 02)

(x) ජල බිල්පත් රු. 3 000
 ගෙනඒමේ වියදම් රු. 5 000
 කොම්පෝස්ට් මිලදී ගැනීම රු. 50 000
 සේවක අත්තිකාරම් ගෙවීම රු. 7 000 (ලකුණු 02)

02. (i) අවශ්‍යතා වුවමනා

★ අත්‍යවශ්‍ය වේ	★ අත්‍යවශ්‍ය නොවේ
★ සරලයි	★ සංකීර්ණයි
★ නිර්මාණය කළ නොහැක	★ නිර්මාණය කළ හැකිය
★ සීමිතයි	★ විවිධයි (ලකුණු 02)

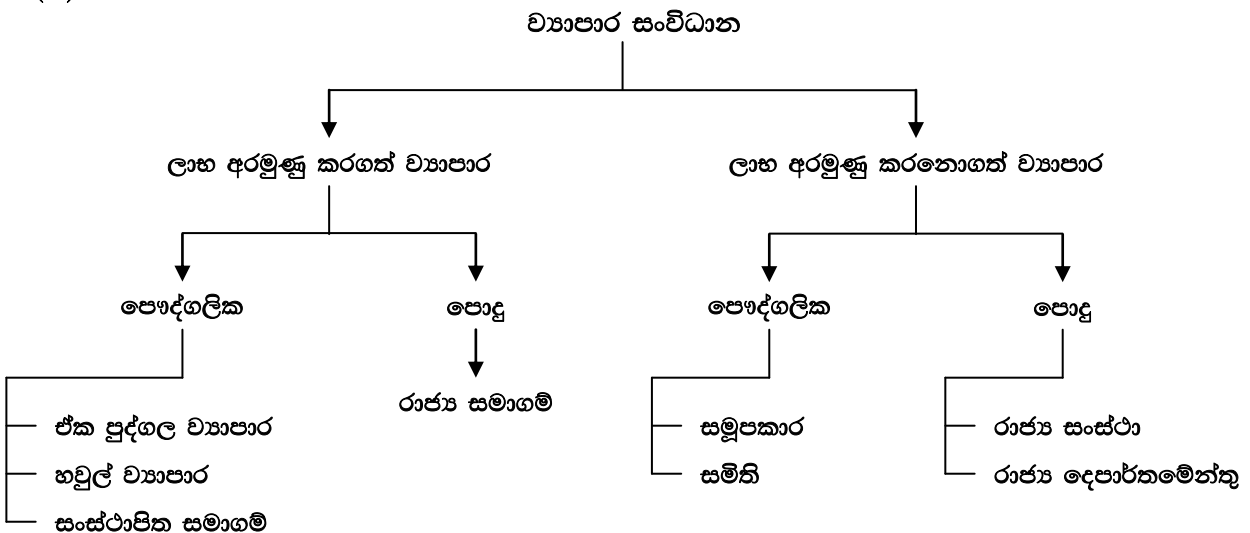
(ii)

ඇල්මැති පාර්ශව	අරමුණු
1 අයිතිකරු	<ul style="list-style-type: none"> • ආයෝජනයේ සුරක්ෂිත බව • ප්‍රමාණවත් ලාභයක් ලැබීම • ව්‍යාපාරයේ අනාගත වර්ධනය
2 කළමනාකරු	<ul style="list-style-type: none"> • තීරණ ගැනීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට • රැකියා වර්ධනය • රැකියා තෘප්තිය
3 සේවකයන්	<ul style="list-style-type: none"> • සාධාරණ වැටුපක් ලබාගැනීම • රැකියාවේ සුරක්ෂිත බව
4 ගනුදෙනුකරු	<ul style="list-style-type: none"> • සාධාරණ මිලට නිෂ්පාදිත මිලට ගැනීමට • ගුණාත්මක නිෂ්පාදිත ලබාගැනීමට
5 සැපයුම්කරුවන්	<ul style="list-style-type: none"> • අඛණ්ඩව ඇණවුම් ලබාගැනීමට • නිසි පරිදි මුදල් ලබාගැනීමට
6 මූල්‍ය ආයතන	<ul style="list-style-type: none"> • දෙන ලද ණය අයකරගැනීමට • තවදුරටත් ණය සැපයීමට
7 රජය	<ul style="list-style-type: none"> • ආදායම් බදු ලබාගැනීමට • රැකියා අවස්ථා උත්පාදනය කිරීම • ජාතික නිෂ්පාදනයට දායක වීම
8 තරඟකරුවෝ	<ul style="list-style-type: none"> • තම නිෂ්පාදිතවල මිල තීරණයට • තරඟයට මුහුණ දීමට
9 විභව ආයෝජකයින්	<ul style="list-style-type: none"> • ආයෝජන තීරණ ගැනීමට

- (iii) ★ දැඩි තරඟකාරීත්වයට මුහුණ දීමට සිදුවීම
 ★ දේශීය පුහුණු ශ්‍රමය විදේශයට ඇදී යාම
 ★ දේශීය ව්‍යාපාරවල පැවැත්මට තර්ජනයක් වීම
 ★ දේශීය සංස්කෘතියට අයහපත් වෙනස්කම් සිදුවීම

(ලකුණු 02)

(iv)

03. (i) හවුල්කරුවන් යොදන මුදලට වඩා හවුල් ව්‍යාපාරයේ ණය වැඩි නම් එම ණය පියවීම සඳහා හවුල්කරුවන් පෞද්ගලික දේපල පවා කැපකළ යුතු වේ.

(ලකුණු 02)

(ii) අනන්‍යතාවයක් ලැබීම

ව්‍යාපාරයේ අයිතිය තහවුරු වේ

රජයෙන් ලබාදෙන දිරිගැන්වීම් ලබාගැනීමට සුදුසුකමක් වීම

ණය ලබාගැනීමට පහසු වේ

(ලකුණු 02)

(iii) ★ වැඩි ප්‍රාග්ධනයක් රැස්කරගත හැකි වීම

★ වගකීම බෙදී යාම

★ වඩාත් හොඳ තීරණ ගත හැකි වීම (සාමූහික තීරණ)

★ හවුල්කරුවන්ගේ දක්ෂතා ව්‍යාපාරයේ ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි වීම

(ලකුණු 02)

(iv) 2007 අංක 7 දරණ සමාගම් පනත

(ලකුණු 02)

04. (i) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයක් මඟින්

(ලකුණු 02)

(ii) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයක් තිබීම

ස්වේච්ඡා හා විවෘත සාමාජිකත්වය

සාමාජිකයන්ගේ සාමූහික අයිතිය

පොදු අවශ්‍යතා හා අරමුණු වලින් යුක්ත වීම

(ලකුණු 02)

(iii) ★ රජයේ මූල්‍ය නීති සංග්‍රහය, ආයතන සංග්‍රහ හා විවිධ වක්‍ර ලේඛන අනුව කටයුතු කළ යුතු වීම

★ අතිරික්ත සේවකයන් සිටීම

(ලකුණු 02)

(iv) ★ අරමුණ

★ පරිමාණය

★ කළමනාකරණ කටයුතු කරන්නේ කවුරුන් ද යන වග

(ලකුණු 02)

05. (i) (අ) ව්‍යාපාරවල කෙරෙහි ඇල්මැති පාර්ශවවල තීරණ ගැනීමට ප්‍රයෝජනවත් වන තොරතුරු සැපයීමයි.

(ලකුණු 01)

(ආ) වත්කම්, වගකීම්, හිමිකම්, ආදායම්, වියදම්

(ලකුණු 01)

(ii)

දිනය	වත්කම්	හිමිකම්	වගකීම්	
2022.08.01	+100 000 (මුදල්)	+100 000 (ප්‍රාග්ධනය)	-	(ල.01)
2022.08.02	+20 000 (කොගය)	-	-	
	-20 000 (මුදල්)	-	-	(ල.01)
2022.08.04	+50 000 (මුදල්)	-	+50 000 (බැංකු ණය)	(ල.01)
2022.08.06	+20 000 (ලී බඩු)	-	-	
	-20 000 (මුදල්)	-	-	(ල.01)
2022.08.07	+5 000 (කොගය)	-	+5 000 (ණයහිමි)	(ල.01)
	155 000	100 000	55 000	

(iii)

සංශෝධිත බැංකු ගිණුම

(ල 1/2)	ශේෂය ඉ/ගෙ	25 100	බැංකු ගාස්තු	1 500	(ල 1/2)
(ල 1/2)	ණයගැති ප්‍රේෂණ	4 000	ශේෂය ප/ගෙ	27 600	(ල 1/2)
		29 100		29 100	
	ශේෂය ඉ/ගෙ	27 600			

බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශය

සංශෝධිත බැංකු ගිණුමේ ශේෂය	රු.	රු.	(ල. 1/2)
එකතු කළා		27 600	
නිකුත් කළ නමුත් ගෙවීමට ඉදිරිපත් නොකළ චෙක්පත්	10 000	10 000	(ල. 1/2)
අඩු කළා		37 600	(ල. 1/2)
තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත්	(7 000)	(7 000)	(ල. 1/2)
		30 600	(ල. 1/2)
බැංකු ප්‍රකාශයට අනුව ශේෂය		30 600	(ල. 1/2)

06. (i) (අ) *
- ගනුදෙනුවලට අදාළ මූලික ලියවිල්ලක් ලෙස යොදාගත හැකිය.
 - ගනුදෙනුවට අදාළ ලිඛිත සාක්ෂියක් ලෙස යොදාගත හැකිය.
 - ගනුදෙනුවට අදාළ අතිරේක තොරතුරු ලබාගත හැකි වීම
 - මූලික සටහන් පොත්වල ලිවීමේ දී යොදාගත හැකිය.

(ඕනෑම කරුණු 02 ක් සඳහා ලකුණු 01)

(ආ) විකුණුම් ඉන්වොයිසිය (ලකුණු 01)

(ii) (අ)

මුදල් ගිණුම

දිනය	ල අ	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	ව අ	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
05.01		ප්‍රාග්ධන ගිණුම		200 000	05.02		ගැණුම් ගිණුම		100 000
05.03		විකුණුම් ගිණුම		150 000	05.05		විදුලි ගාස්තු ගිණුම		3 000
05.04		බැංකු ණය ගිණුම		50 000	05.07		ශේෂය ප/ගෙ		297 000
				400 000					400 000
05.08		ශේෂය ඉ/ගෙ		297 000					

(මුදල් ගිණුමේ ඕනෑම නිවැරදි අයිතම 03 සඳහා ලකුණු 1 1/2 වේ.)

ප්‍රාග්ධන ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
				05.01	මුදල් ගිණුම		200 000 (ල. 1/2)

විකුණුම් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
				05.03	මුදල්		150 000 (ල. 1/2)

බැංකු ණය ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
				05.04	මුදල් ගිණුම		50 000 (ල. 1/2)

ගැණුම් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
05.02	මුදල් ගිණුම (ල. 1/2)						

විදුලි ගාස්තු ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
05.05	මුදල් (ල. 1/2)		3 000				

(ආ) රු. 297 000

(ලකුණු 01)

(iii) (අ)

සුවිමාලිගේ ව්‍යාපාරය

සුළු මුදල් පොත

(ලකුණු 1/2)

ලැබීම්	ස ප්‍ර	දිනය	විස්තරය	ව අ	ගෙවීම්	විශ්ලේෂණ තීරු				ලෙජර් ගිණුම
						සංග්‍රහ	ගමන්	ලිපිද්‍රව්‍ය	විවිධ	
(ල. 01)	500	01.01	ශේෂය ඉ/ගෙ							
	2 500	01.01	මුදල්							
		01.03	ලිපිද්‍රව්‍ය		300			300		
		01.04	සීනි තේ කොළ		400	400				
		01.10	ත්‍රීරෝද රථ වියදම		400		400			
		01.15	සිසිල් බීම		150	150				
		01.20	තයිල්		250			250		
		01.25	ඉසුරුට ගෙවීම		1 000					1 000
		01.27	පිරිසිදු කිරීමේ වියදම්		300				300	
		01.31	ශේෂය ප/ගෙ (ල.1/2)		2 800	550	400	550	300	1 000
	3 000			200	ලෙ.පි	ලෙ.පි	ලෙ.පි	ලෙ.පි	ලෙ.පි	
(ල.1/2)	200	02.01	ශේෂය ඉ/ගෙ		3 000	(ල.1/2)	(ල.1/2)	(ල.1/2)	(ල.1/2)	(ල.1/2)
	1 800	02.02	මුදල්							

07. (i) (අ)
- විකුණුම්කරුගේ නම ලිපිනය
 - ගැණුම්කරුගේ නම ලිපිනය
 - භාණ්ඩවල විස්තර
 - භාණ්ඩ ප්‍රමාණය
 - ඒකකයක මිල
 - මුළු වටිනාකම
 - කොන්දේසි
 - බලයලත් නිලධාරී අත්සන

(ලකුණු 1/2 × 2 = 01)

(ආ) Accpac

MYOB

Quick book

Sage

(ලකුණු 01)

(ii) (අ)

උමාෂාගේ ව්‍යාපාරය

ගැණුම් ජ'නලය

(ලකුණු 1/2)

දිනය	ඉන්වොයිස් අංකය	සැපයුම්කරු	මුළු වටිනාකම රු.	ලෙජර් පිටුව
07.01	12	අමරනාත්	15 000	(ල.1/2)
07.10	38	සිරිනාත්	20 000	(ල.1/2)
07.20	45	ජයනාත්	25 000	(ල.1/2)
07.30		ගැණුම් ගිණුමට හර කළා.	60 000	(ල. 01)

(ආ)

විකුණුම් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
				07.30	ණයගැනී		60 000 (ල. 1/2)

අමරනාත් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
07.01	විකුණුම් ගිණුම		15 000 (ල. 1/2)				

සිරිනාත් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
07.10	විකුණුම් ගිණුම		20 000 (ල. 1/2)				

ජයනාත් ගිණුම

දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ස පි	වටිනාකම රු.
07.20	විකුණුම් ගිණුම		25 000 (ල. 1/2)				

(iii)

සුවහන් ව්‍යාපාරයේ

පොදු ජ'නලය

දිනය	වවුචර් අංකය	විස්තරය	ලෙ පි	හර රු.	බැර රු.
(ල. 01)		ගැණුම් ගිණුම අවිනිශ්චිත ගිණුම (ගැණුම් ගිණුමේ රු. 1 000 අඩුවෙන් සටහන් වූ වරද නිවැරදි කිරීම)	හර	10 000	10 000
(ල. 01)		අවිනිශ්චිත ගිණුම (රු. 1 500 ගමන් ගාස්තු වියදම ශේෂ පිරික්සුමට උපුටා නොගැනීමේ වරද නිවැරදි කිරීම)			1 500

දිනය	වවුළු අංකය	විස්තරය	ලෙ පි	හර රු.	බැර රු.
(ල. 01)		අවිනිශ්චිත ගිණුම (රක්ෂණ ගාස්තු ගිණුමේ රු. 20 000 ශේෂ පිරික්සුමට උපුටා නොගත් වරද නිවැරදි කිරීම)			20 000
(ල. 01)		අවිනිශ්චිත ගිණුම මුදල් ගිණුම (රු. 40 000 ගෙවූ ගෙවල් කුලී වියදම මුදල් පොතේ සටහන් නොවීමේ වරද නිවැරදි කිරීම)		40 000	40 000

හර		අවිනිශ්චිත ගිණුම		බැර			
දිනය	විස්තරය	ලෙ පි	වටිනාකම රු.	දිනය	විස්තරය	ලෙ පි	වටිනාකම රු.
	මුදල් ගිණුම		40 000		ශේෂ පිරික්සුමේ වෙනස		8 500
					ගැණුම් ගිණුම		10 000
					රක්ෂණ ගිණුම		20 000
					ගමන් ගාස්තු ගිණුම		1 500
			40 000				40 000

(ඕනෑම නිවැරදි අයිතම 03 ක් හෝ ඊට වැඩි නම් ලකුණු 01 ක් ලබාදෙන්න.)